



PROJECTE LINGÜÍSTIC

CEIP Sant Miquel
Son Carrió

ÍNDEX

- 1.- Justificació
- 2.- Objectius
- 3.- El tractament de la llengua catalana
 - 3.1.- Com a vertebradora de l'ensenyament
 - 3.2.- Com a llengua vehicular i d'aprenentatge
 - 3.3.- Com a llengua de l'àmbit administratiu i de comunicació de centre
- 4.- El tractament global de les llengües curriculars en els processos d'ensenyament i aprenentatge (catalana, castellana i estrangeres) amb l'objectiu de propiciar-ne la coordinació i la integració per tal de millorar-ne els resultats.
 - 4.1.- Tractament global de les diferents llengües
 - 4.2.- Mesures per a la coordinació i la integració curricular
- 5.- Plantejaments didàctics sobre els quals es fonamenta l'ensenyament de les llengües i com s'articula aquest ensenyament. Previsions metodològiques
 - 5.1.- Previsions de caràcter general sobre la metodologia didàctica de l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües curriculars i de la competència comunicativa
 - 5.2.- Recursos
 - 5.3.- Activitats de foment de l'hàbit lector
 - 5.4.- Plantejaments sobre l'avaluació de la competència comunicativa
- 6.- Motivació de la decisió d'incorporar, o no, l'ensenyament en una llengua estrangera tenint en compte la realitat del centre.
 - 6.1.- Mesures de coordinació entre el professorat que imparteix una matèria no lingüística en llengua estrangera i entre aquest i la resta de professorat
 - 6.2.- Mesures organitzatives
 - 6.3.- Decisions metodològiques
 - 6.4.- Decisions sobre l'avaluació de les matèries no lingüístiques en llengua estrangera
- 7.- Especificació de les àrees, matèries o mòduls que s'impartiran en cada una de les llengües.
- 8.- Estratègies organitzatives i curriculars per desenvolupar la competència comunicativa en llengua oral (llenguatge verbal) en llengua catalana i, si n'és el cas, en les altres llengües curriculars
- 9.- Criteris per a l'atenció específica d'alumnes d'incorporació tardana amb dèficit de coneixement de llengua catalana i, si també fos el cas, de llengua castellana
- 10.- Criteris generals per a les adequacions del procés d'ensenyament de les llengües a la realitat sociolingüística del centre amb l'objectiu d'assolir el domini de les dues llengües oficials al final de l'escolaritat obligatòria
- 11.- Aplicació, difusió, seguiment i avaluació del projecte
- 12.- Marc legal

1.- JUSTIFICACIÓ

El Projecte Lingüístic de Centre o PLC és el marc on s'estableix el tractament de les llengües d'ensenyament als centres educatius. El projecte lingüístic reflecteix l'estratègia del nostre centre per, a partir del context sociolingüístic, poder desenvolupar les capacitats de l'alumnat en el domini de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, de la llengua castellana i de la llengua anglesa.

En aquest sentit, el PLC reflecteix directrius de tot el que afecta a l'ús, aprenentatge i ensenyament de llengües en el centre. És un instrument de treball per a una escola catalana en llengua i continguts, amb un tractament correcte i coherent de l'aprenentatge de les diverses llengües que s'hi ensenyen i com a vehicle de tolerància i d'obertura a la globalitat del món.

2.- OBJECTIUS

- Garantir la competència lingüística de l'alumnat en català, castellà i anglès. Tota l'estructura docent n'és responsable.
- Fer del català la llengua vehicular del centre, pròpia de les Illes Balears. Per llengua vehicular s'entén la d'ús normal en l'activitat docent, la documentació i les comunicacions, en els àmbits intern i extern del centre, tant a nivell oral com escrit.
- Crear consciència sobre la importància del coneixement i l'ús progressiu de la llengua catalana i la conservació, foment i transmissió de la cultura pròpia de les Illes Balears, per part de tota la comunitat educativa.
- Crear consciència que el coneixement i l'ús de la llengua catalana són els principals instruments d'integració social i laboral.
- Fomentar el plurilingüisme com a valor positiu i dotar l'alumnat de la competència lingüística que els permeti moure's i promoure's dins el nostre context social.
- Estipular les bases de l'ensenyament de la llengua catalana
- Estipular les bases de l'ensenyament de la llengua castellana.
- Estipular les bases d'ensenyament de la llengua anglesa.

3.- EL TRACTAMENT DE LA LLENGUA CATALANA

La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, és i ha de ser la llengua de cohesió i d'acolliment de tota la comunitat educativa, a més de ser llengua vehicular del centre a tots els efectes.

3.1.- Com a vertebradora de l'ensenyament

La majoria dels alumnes comencen la seva escolarització al nostre centre als tres anys, amb la qual cosa, la immersió lingüística es produeix de forma natural. A part d'això, el nostre sistema d'ensenyament i la línia pedagògica del CEIP Sant Miquel té els fonaments amb una base d'escola activa, innovadora i lliure on propiciem els espais o ambients d'aprenentatge, els grups de participació i els tallers. A tots aquests projectes de centre, la llengua catalana hi és molt present i els alumnes hi

poden trobar propostes, recursos i referències bibliogràfiques en català, a més de ser la llengua de comunicació amb els docents.

3.2.- Com a llengua vehicular i d'aprenentatge

L'ús del català, en la modalitat pròpia de les Illes Balears, és eina de convivència en tots els àmbits. Es promou l'ús habitual i correcte, sense discriminar altres llengües ja que suposen un enriquiment cultural i pedagògic. Els infants, a través dels ambients, tallers i altres projectes de centre estan en contacte amb la llengua catalana.

La competència oral és prioritària perquè és la forma inicial d'introducció a la llengua. El domini de la llengua oral és fonamental per a vehicular el pensament i s'ha de treballar sempre i des de ben prest. Per aquests motius, es dedica una proporció significativa del temps a parlar, escoltar, entendre i conversar. Es promou la reflexió prèvia a l'expressió, per tal de millorar l'autoconeixement i també per preparar l'alumnat a saber expressar-se amb autonomia, coherència i efectivitat. Al llarg de les dues etapes, es desenvolupen diferents situacions de parlar en públic com exposicions orals, trobades dels grups de participació i tallers de teatre i dramatització. Es potencia també l'escolta activa, tan important per a l'aprenentatge.

La lectura i l'escriptura s'introdueixen des d'educació infantil. Hi ha propostes d'aquestes dues habilitats a les dues etapes que es presenten als infants dins els espais o a través de tallers. Cada infant, seguint el seu ritme i amb l'acompanyament del mestre, va adquirint la lectura i l'escriptura a l'etapa d'infantil i primària. A educació infantil hi ha presència de material de lectura i escriptura a l'espai de tocar i pensar i a altres racons del centre. A educació primària, procuram que hi hagi propostes de lectura per tots els ambients, sobretot a biblioteca, mass media i investigació. A més, la darrera mitja hora del dia, cada infant escriu en el seu quadern de registre un diari del que ha fet en el centre durant tot el dia.

La competència comunicativa té moltes dimensions en les quals la llengua oral i l'escripta apareixen vinculades. Per això, la metodologia del nostre centre proposa, en molts de casos, tasques on es requereix l'ús de les diferents habilitats lingüístiques. Es treballen diferents tipologies textuais per tal de conèixer les possibilitats i saber fer un ús adequat de cadascuna.

3.3.- Com a llengua de l'àmbit administratiu i de comunicació de centre

El nostre centre empra el català en les actuacions internes (actes, comunicats, informes...) i en la relació amb corporacions públiques de les Illes Balears, institucions i amb les empreses que contracta. També utilitzam la llengua catalana en les comunicacions i les notificacions adreçades a famílies i/o persones físiques o jurídiques residents en l'àmbit lingüístic català. Si arriba una família que no entén la llengua pròpia de les Illes Balears, al principi i per tal d'acollir-los, cercam estratègies que facilitin la comunicació: parlar en anglès o castellà...

4.- EL TRACTAMENT GLOBAL DE LES LLENGÜES CURRICULARS EN ELS PROCESSOS D'ENSENYAMENT I APRENENTATGE AMB L'OBJECTIU DE PROPICIAR-NE LA COORDINACIÓ I LA INTEGRACIÓ PER TAL DE MILLORAR-NE ELS RESULTATS.

4.1.- Tractament global de les diferents llengües

Una de les bases metodològiques del nostre centre són els ambients: espais organitzats i estructurats de tal manera que faciliten l'accés al coneixement d'activitats didàctiques i sempre amb motiu d'aprenentatge. Són espais educatius pensats per a què l'aprenentatge es doni de manera manipulativa i pugui derivar en un aprenentatge significatiu. La presència de les llengües catalana, castellana i anglesa hi és dins gairebé tots els ambients, amb més o menys proporció. També oferim tallers específics per aprofundir en les tres llengües.

Així doncs, a infantil, trobam propostes i bibliografia en castellà i català en els diferents ambients i es treballa la llengua anglesa a través de tallers que s'ofereixen dos dies a la setmana.

A primària, dins biblioteca hi trobam bibliografia i propostes de les tres llengües, dins mass media i art la llengua vehicular és l'anglesa tot i que hi ha recursos en català i castellà i, a l'ambient d'investigació, la llengua vehicular és la castellana tot i que també hi podem trobar bibliografia en català.

Com es pot veure, les tres llengües s'integren dins la vida escolar (així com conviuen a la vida real) per a que l'aprenentatge d'aquestes sigui espontània, natural i vivencial.

4.2.- Mesures per a la coordinació i la integració curricular

A principi de curs redactam la PGA tenint en compte el tractament global de les tres llengües. Prioritzam que els ambients on es treballa més la competència lingüística siguin aquells dedicats a una de les llengües.

Cada setmana ens reunim tot l'equip docent per parlar de metodologia i aspectes que afecten a la vida del centre. Es parla també de necessitats en quant a la competència lingüística de les tres llengües i es realitzen modificacions, si cal, per a millorar-ne el seu aprenentatge.

Cada curs escolar s'ha de realitzar una revisió de les programacions i de la concreció curricular per tal d'adaptar-les a normativa, a les característiques de centre i necessitats que puguin sorgir.

A final de curs es redacta la memòria, amb la qual s'analitzen les actuacions realitzades i es contempen els canvis que hi pugui haver de cara al curs següent.

5.- PLANTEJAMENTS DIDÀCTICS SOBRE ELS QUALS ES FONAMENTA L'ENSENYAMENT DE LES LLENGÜES I COM S'ARTICULA AQUEST ENSENYAMENT. PREVISIONS METODOLÒGIQUES.

5.1.- Previsions de caràcter general sobre la metodologia didàctica de l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües curriculars i de la competència comunicativa.

La responsabilitat de l'aprenentatge de la llengua és assumida per tots els docents

del centre.

La competència lingüística es treballa, degut al tipus de metodologia, en molts d'espais i projectes de centre: ambients, tallers, trobades dels grups de participació, registre... Així doncs, els infants treballen les llengües curriculars, tant de forma oral com escrita, de manera pràctica i significativa, amb un destinatari concret (no el mestre) i amb un propòsit (joc lliure, joc simbòlic, cartes, missatges, sol·licituds, registres d'agressions...) amb la intenció de que l'alumne trobi un sentit real a la lectura i l'escriptura i formar infants competents que s'adaptin a la realitat quotidiana.

5.2.- Recursos

Els recursos dels quals disposam per a l'ensenyament de les llengües són:

- Humans: mestres del centre (referents de la llengua catalana i, de la castellana i anglesa en espais i moments concrets) i especialistes convidats per a realitzar tallers específics (per exemple: teatre)
- Materials: disposam de material didàctic d'editorial (contes, llibres d'investigació, jocs educatius...), material manipulatiu (sòlids gramaticals...), material dissenyat i elaborat pels mestres i material no convencional.
- Econòmics: Cada curs escolar es fa una inversió e material per treballar la competència lingüística depenent de les necessitats que detectam.

5.3.- Activitats de foment de l'hàbit lector

Des del centre es fomenta l'hàbit lector amb la presència de llibres a tots els espais, tant a infantil com a primària, col·locats i disposats de tal manera que convidin a la lectura.

A l'espai de biblioteca, a primària, hi ha un espai dedicat exclusivament a la lectura on els infants poden bloquejar llibres (per continuar llegint-los en un altre moment) i també emportar-se'ls a casa seva.

Des d'aquest ambient també es duu a terme el projecte de maleta viatgera (maletes que contenen contes, llibres d'investigació, llibres de poemes, Cds de música, etc. en diferents llengües, en castellà, català i anglès, i els infants se l'emporten a casa durant 4 o 5 dies per tal de despertar un hàbit lector amb companyia de la família).

Juntament amb la biblioteca del poble realitzam el «Club de lectura» que consisteix en que tots els infants, per cursos, llegeixen el mateix llibre. Es troben dues vegades, una per fer la presentació del llibre i l'altra per comentar-lo i fer-ne una reflexió.

5.4.- Plantejaments sobre l'avaluació de la competència comunicativa

En el nostre centre duim a terme l'avaluació a partir de l'observació. Cada mestre disposa d'un quadern on, a través de graelles, ítems o comentaris, anota informació rellevant sobre l'evolució dels diferents alumnes. Cada setmana es reuneixen els mestres de les tres comunitats per parlar dels infants, un per un, i comentar aspectes relacionats amb l'adquisició de competències (entre elles la comunicativa), l'estat emocional i els aspectes socials i/o familiars d'aquests.

6.- MOTIVACIÓ DE LA DECISIÓ D'INCORPORAR, O NO, L'ENSENYAMENT EN UNA LLENGUA ESTRANGERA TENINT EN COMPTE LA REALITAT DEL CENTRE.

6.1.- Mesures de coordinació entre el professorat que imparteix una matèria no lingüística en llengua estrangera i entre aquest i la resta de professorat.

Els mestres especialistes en llengua estrangera són responsables d'algun ambient on la llengua vehicular d'aquest és l'anglesa. A part, són els especialistes que ofereixen tallers d'anglès i gestionen les sessions d'aprofundiment a la comunitat dels grans. A principi i durant el curs, es realitza un a programació i seguiment dels continguts a treballar: vocabulari, estructures gramaticals... que es van revisant i modificant segons les necessitats i característiques de l'espai o el grup.

Durant les sessions setmanals de metodologia, on ens reunim tots els membres de l'equip de mestres, s'analitzen, entre moltes altres coses, els continguts no lingüístics que s'han de treballar i les activitats dutes a terme pels especialistes d'aquesta llengua estrangera.

6.2.- Mesures organitzatives

Algunes mesures organitzatives són:

-Els infants de quart, cinquè i sisè tendran una hora d'aprofundiment d'anglès a la setmana.

-S'oferiran tallers d'anglès per treballar la llengua de forma lúdica i transversal, tant a infantil com a primària.

-Durant els cursos que disposem d'auxiliar de conversa, aquest estarà en els ambients on es treballi la llengua i assistirà als tallers i aprofundiments amb l'especialista.

6.3.- Decisions metodològiques

La nostra metodologia es basa en els ambients de lliure circulació i tallers a les dues etapes. A primària, els dos ambients en anglès són visitats per nins i nines de primer a sisè. Són espais dinàmics, funcionals i vius i són els alumnes que decideixen quan visitar-lo i la tasca o activitat que hi realitzaran.

Es procura que els especialistes de llengua anglesa siguin models d'aquest idioma i presenten la llengua de forma natural i integrada amb la catalana i la castellana, tal com apareixen a la vida real.

6.4.- Decisions sobre l'avaluació de les matèries no lingüístiques en llengua estrangera.

Com s'ha exposat abans, en el nostre centre duim a terme l'avaluació a partir de l'observació. Cada mestre d'anglès disposa d'un quadern on, a través de graelles, ítems o comentaris, anota informació rellevant sobre l'evolució dels diferents alumnes. Cada setmana es reuneixen els mestres de les tres comunitats per parlar

dels infants, un per un, i comentar aspectes relacionats amb l'adquisició de competències (entre elles la comunicativa), l'estat emocional i els aspectes socials i/o familiars d'aquests.

7.- ESPECIFICACIÓ DE LES ÀREES, MATÈRIES O MÒDULS QUE S'IMPARTIRAN EN CADA UNA DE LES LLENGÜES.

A educació infantil la llengua de tots els espais i de la majoria dels tallers és la catalana, per tal de dur a terme una immersió total en aquesta llengua pròpia del territori. En els diferents espais hi ha referències bibliogràfiques en castellà i anglès.

S'ofereixen també tallers d'anglès i de llengua castellana on es treballarà oralment aspectes d'aquests dos idiomes.

A educació primària la distribució de les tres llengües queda així:

-Ambients:

Llengua catalana: fusteria, espai matemàtic, art, biblioteca, construccions i exterior.

Llengua castellana: investigació i biblioteca.

Llengua anglesa: mass media i art (quan hi ha l'especialista d'anglès).

-Tallers:

S'ofereixen tallers específics de llengua castellana i llengua anglesa a les dues comunitats.

-Aprofundiment d'anglès:

S'imparteix una sessió setmanal d'anglès als cursos de 4^t, 5^e i 6^e.

-Registre:

Els infants de primària escriuen el registre en llengua catalana tot i que els més grans decideixen si també el volen escriure en castellà o anglès.

8.- ESTRATÈGIES ORGANITZATIVES I CURRICULARS PER DESENVOLUPAR LA COMPETÈNCIA COMUNICATIVA EN LLENGUA ORAL EN LLENGUA CATALANA I, SI N'ÉS EL CAS, EN LES ALTRES LLENGÜES CURRICULARS.

La llengua catalana, com a llengua vehicular del centre, està present a tots els espais. És la llengua de comunicació entre mestres, entre alumnes, entre mestres-alumnes i entre mestres-famílies. Hi ha molts d'espais, propostes i dinàmiques on es desenvolupa aquest diàleg de les quals destaquem les tutories individualitzades, les trobades dels grups de participació, els espais que propicien el joc simbòlic i, per tant, el llenguatge i les exposicions.

La part oral de la llengua castellana es desenvolupa sobretot a l'espai d'investigació ja que és la llengua vehicular de l'ambient. Els alumnes i el mestre de referència de l'espai parlen en castellà. També es treballa a tallers de llengua castellana que s'ofereixen setmanalment.

L'expressió oral en anglès es treballa sobretot a l'espai de mass media i art (amb els especialistes d'aquesta àrea), als tallers d'anglès i a les sessions

d'aprofundiment. A més, qualche curs disposam d'un auxiliar de conversa el qual és un referent més d'aquesta llengua estrangera.

9.- CRITERIS PER A L'ATENCIÓ ESPECÍFICA D'ALUMNES D'INCORPORACIÓ TARDANA AMB DÈFICIT DE CONEIXEMENT DE LLENGUA CATALANA I, SI TAMBÉ FOS EL CAS, DE LLENGUA CASTELLANA.

El nostre centre aplica mesures organitzatives i estratègies didàctiques per tal d'aconseguir que l'alumnat amb aquestes característiques pugui rebre una acollida al centre i una atenció lingüística adient per facilitar el seu accés a la llengua vehicular i d'aprenentatge i la seva adaptació al centre. Amb cada alumne/a, atenent les seves característiques i necessitats, es fa un pla d'actuació adient.

Criteris:

- Preveure els recursos humans i materials necessaris per una bona acollida.
- Garantir una comunicació eficient amb la família i proporcionar-li la informació adequada sobre el funcionament del centre, el tractament i l'ús de les llengües.
- Garantir el traspàs d'informació entre tot l'equip docent.
- Es tendran en compte les condicions personals, el país d'origen, el coneixement de les llengües, l'edat i l'escolarització prèvia.

10.-CRITERIS GENERALS PER A LES ADEQUACIONS DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT DE LES LLENGÜES A LA REALITAT SOCIOLINGÜÍSTICA DEL CENTRE AMB L'OBJECTIU D'ASSOLIR EL DOMINI DE LES DUES LLENGÜES OFICIALS AL FINAL DE L'ESCOLARITAT OBLIGATÒRIA.

- Avaluació contínua del rendiment dels alumnes i resultats.
- Espais i materials manipulatius atractius i motivadors i revisió i actualització d'aquests.
- Espais i moments de trobada que propiciïn el diàleg en les dues llengües.
- Formació per part dels mestres en aspectes sociolingüístics i la seva didàctica.

11.-APLICACIÓ, DIFUSIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROJECTE

El projecte lingüístic es troba dins la documentació de centre la qual es pot consultar per part de mestres i famílies (aquestes a través de la pàgina web). Es farà un seguiment, avaluació i modificació del projecte per part de l'equip directiu cada curs escolar.

12.-MARC LEGAL

- Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (BOE 4/05/06 núm.106), modificada per la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa. (BOE 10/12/13 núm.295)
- Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOCAIB

17/7/1997 núm.

89)

-Decret 119/2002, de 27 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament orgànic de les escoles

públiques d'educació infantil, dels col·legis públics d'educació primària, i dels col·legis públics

d'educació infantil i primària (BOIB 5/10/2002 núm. 120)

-Decret 32/2014 de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes

Balears (BOIB 19/07/2014, núm.97), modificat pel Decret 28/2016, de 20 de maig (BOIB

21/05/2016, núm.64)

-Decret 45/2016, de 22 de juliol, per al desenvolupament de la competència comunicativa en

llengües estrangeres als centres educatius sostinguts amb fons públics de les Illes Balears (BOIB

23/07/2016, núm.93)

-Ordre ECD/65/2015, de 21 de gener, per la qual es descriuen les relacions entre les competències,

els continguts i els criteris d'avaluació de l'educació primària, l'educació secundària obligatòria i el

batxillerat. (BOE 29/01/2015, núm.25)

-Ordre del conseller d'Educació Cultura i Esports, de dia 12 de maig de 1998, per la qual es regulen

els usos de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, com a llengua d'ensenyament en els

centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOCAIB núm. 69 de 26/05/1998)

-Ordre del conseller d'Educació i Cultura de dia 14 de juny de 2002, per la qual es regula l'elaboració i l'execució del Programa d'acolliment lingüístic i cultural adreçat a l'alumnat d'incorporació tardana

al sistema educatiu de les Illes Balears que cursa estudis als instituts d'educació secundària (BOIB

4/07/2002, núm.80)